

HOMILIE DOOP VAN DE HEER - A 2011

Deze week zijn op vele plaatsen de kerststallen afgebroken, de beeldjes opgeborgen. Voor vele mensen is het hiermee gedaan tot volgend jaar. In de liturgie is dat helemaal niet zo. Voor ons is de vraag belangrijk: Waarom zo'n feest? Waarom dit feest zo uitdrukkelijk en uitgebreid gevierd.

Het ligt dan ook voor de hand dat wij nu kennis willen maken met de echte Jezus van Nazareth, tot wie het kerstkind is uitgegroeid. Daarom worden wij meegenomen naar een gebeuren ongeveer 30 jaar later in het leven van Jezus. Dertig jaar van stilte zijn verstreken. Nu wordt aandacht gevraagd voor Jezus als degene die zich bewust is geworden van Zijn hemelse opdracht. Het evangelie verhaalt, hoe Jezus, voordat hij gaat preken, zich laat dopen door zijn achterneef Johannes in de rivier de Jordaan. Wij zouden nu misschien de beschrijving van een prachtig doopritueel verwachten. Het moet toch een belangrijk moment zijn geweest in het leven van Jezus, een openbaringsfeest. Want Hij maakt duidelijk wat Hem bezielt en wat Hij wil en wie Hij is. Maar geen plechtigheid. Heel nuchter staat te lezen: "Komend uit Galilea treedt Jezus op de Jordaan toe om door Johannes gedoopt te worden."

Het lijkt de omgekeerde wereld. Vandaar die merkwaardige woordenwisseling. Wie moet nu wie dopen? Johannes doopte toch een doopsel van bekering, maar deze Jezus hoefde in zijn leven toch geen schoon schip te maken als de Zoon van God. Maar toch laat hij zich dopen, want hij wil een teken stellen en duidelijk maken wat hem beweegt. Jezus gaat staan in de rij van de gewone mensen. Hij maakt zich zo één met alle soorten mensen, tot en met de notoire zondaars. Jezus wil dit doopsel, dat voor hem overbodig is, toch ondergaan. Want het doopsel is een soort toegangspoort. De dopeling wordt een welkom bereid. Johannes laat Jezus in de waterstroom afdalen. Zo gaat Jezus in onze menselijke levensstroom staan. Hij wordt één van ons.

Zich laten dopen is zo een vorm van kleur bekennen: Jezus bekent zich tot ons als een van de onzen: van Godswege nog wel. En tegelijk bekent God zich tot Hem: dat is het openbaringsmoment: "En zie, daar ging de hemel open en Hij zag de Geest Gods neerdalen in de gedaante van een duif en over zich komen." En een stem uit de hemel sprak: "Dit is mijn Zoon, mijn veelgeliefde, in wie Ik welbehagen heb."

Bij de doop zie je Jezus' mentaliteit en werkwijze enigszins al uitgetekend in de profetische woorden, waarvan ons de eerste lezing vertelt: 'Deze dienaar, deze gunsteling Gods, zal niet van de hoge toren blazen; Hij breekt het geknakte riet niet; hij lijmt wat bijna gebroken is; hij wakkert aan wat nog smeult en nog net niet dood is; hij laat licht binnen waar het pikdonker lijkt te worden; hij bevrijdt wat zichzelf verstrikt geraakt is...' Dat is een perspectief, dat toch iedereen moet aanspreken... Maar het moet nog gestalte krijgen, met kracht van Boven.. De hemel gaat immers open: hemel en aarde raken elkaar.

Wij kunnen deze woorden hertalen en ze ons eigen maken als een gebed. Wij die christen zijn, laten wij niet vergeten wat Jezus heeft gedaan en te weeg heeft gebracht. Hij is zijn openbaar leven begonnen, nadat hij door Johannes was gedoopt. God heeft hem gezalfd met Geest en kracht.

Jezus is vervolgens weldoende rondgegaan. Hij bracht heil en genezing. Hij verloste de mensen van hun angsten. Hij verkondigde goed nieuws over God, waarin elke mens mag delen. Zijn goede voorbeeld botste helaas op verzet en Jezus werd gekruisigd. God, zijn Vader, heeft hem uit het graf doen opstaan en hem tot nieuw leven gewekt. Zo is Jezus onze redder en onze enige Rechter.

We vragen ons af wat dit voor ons betekent als gedoopte mensen? Het komt erop aan om ons in woord en gebaar te laten raken door deze liefde Gods en om die liefde in onze gemeenschap te beleven. Zo op deze manier kan God ons een werkzaam teken laten zijn voor de wereld. Zichtbare christenen. Amen.